

Ilgspējīgas finanses

Publicēts: 15.12.2021.

Saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto [Finanšu sektora attīstības plānu 2021.-2023.gadam](#), viens no prioritāriem attīstības virzieniem finanšu tirgus politikas jomā turpmākajiem gadiem ir ilgtspējīgas finanses. Ņemot vērā gan globāli, gan Latvijas līmenī izvirzītos ambiciozos mērķus klimata pārmaiņu mazināšanā, gan kopumā arvien pieaugošo vides, sociālo un pārvaldības aspektu nozīmi, ir būtiski, lai arī finanšu sektors spētu efektīvi atbalstīt šīs pārmaiņas.

Ilgspējīga finansēšana attiecas uz visa veida finanšu pakalpojumiem, kas integrē vides, sociālos un pārvaldības kritērijus uzņēmējdarbībā vai investīciju lēmumos, lai klienti un sabiedrība ilgtermiņā iegūtu, nodrošinot ilgtspējīgu attīstību. Ar ilgtspējīgām finansēm parasti apzīmē procesu, kurā, pieņemot lēmumus par ieguldījumiem, tiek ņemti vērā vides un sociālie apsvērumi, tādējādi ilgtermiņā kāpinot ieguldījumus un ilgtspējīgu darbību.

Sekmīgai pārejai uz klimatneitrālu tautsaimniecību visā Eiropas Savienībā (turpmāk - ES), tai skaitā arī Latvijā, pēc dažādu organizāciju un pētnieku aplēsēm būs nepieciešams ļoti ievērojams publisko finanšu investīciju apjoms, un pāreja būs sekmīga tad, ja privātais sektors arī iesaistīsies procesā, novirzot finanšu līdzekļus ilgtspējīgiem ieguldījumiem. Finanšu sektoram šeit var būt būtiska loma, ņemot vērā starpnieka lomu tautsaimniecības finansēšanā.

ES ilgstoši ir uzņēmusies vadošo lomu pasaulē klimata pārmaiņu seku ierobežošanā. Galvenie politikas virzieni attiecībā uz finanšu sektoru ietverti 2018. gadā publicētajā Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) paziņojumā "[Rīcības plāns: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšana](#)", kura trīs galvenie mērķi ir:

- pārorientēt kapitāla plūsmas uz ilgtspējīgiem ieguldījumiem, lai panāktu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi;
- pārvaldīt finanšu riskus, kas saistīti ar klimata izmaiņām, vides pasliktināšanos un sociālajiem jautājumiem;
- veicināt finanšu un ekonomiskās darbības caurspīdīgumu un virzību uz ilgtspējību.

2019. gada 11. decembrī EK iepazīstināja ar "[Eiropas Zaļo kursu](#)", paziņojot par vērienīgu pasākumu kopumu, kas vērsti uz visām nozarēm un rūpniecības jomām taisnīgai un iekļaujošai pārejai uz klimata neitralitātes sasniegšanu līdz 2050. gadam. Lai to sasniegtu nepieciešams līdz 2030.gada samazināt CO₂ emisijas par 50-55% salīdzinājumā ar 1990.gada līmeni, kā arī pārskatīt visus normatīvos aktus no klimata riska viedokļa.

Lai nodrošinātu vienotu ES klasifikācijas sistēmu tam, ko var uzskatīt par videi ilgtspējīgu ekonomisko darbību, kā arī uzlabotu informācijas atklāšanas prasības par institucionālo investoru un aktīvu pārvaldītāju vides, sociālo un pārvaldības faktoru integrāciju riska pārvaldes procesos, nozīmīga loma būs [Taksonomijas regulai](#) (Regula (ES) 2020/852), kā arī pamatojoties uz to izdotajiem deleģētajiem aktiem (šobrīd publicēts ir pirmais deleģētais akts ([Komisijas deleģētā regula](#) (ES) 2021/2139), kas stājas spēkā 2022.gada 1.janvārī), kuros tiks definēti skaidri kritēriji, kādiem jāatbilst, lai konkrēto darbību varētu uzskatīt par ilgtspējīgu. [Kas ir ES taksonomija?](#)

Finanšu ministrija ir uzsākusi darbu pie [ilgtspējīgas finanšu stratēģijas](#) atbilstoši Finanšu sektora attīstības plāna 2021.-2023. gadam dotajam uzdevumam. Sadarbībā ar Eiropas Rekonstrukcijas un Attīstības banku, kā arī Igaunijas institūcijām ir uzsākts Eiropas Komisijas Strukturālo reformu programmas projekts par ilgtspējīgām finansēm. Projekta ietvaros tiks izvērtēta esošā situācija ilgtspējīgu finanšu jomā Latvijā un Igaunijā, tostarp analizējot ESG datu pieejamību, veicot novērtējumu par nepieciešamajām investīcijām vides mērķu sasniegšanai, kā arī tiks sniegtas rekomendācijas tālākai rīcībai ilgtspējīgu finanšu jomas stiprināšanai.

Atbilstoši Finanšu sektora attīstības plānā 2021.-2023.gadam izvirzītajam uzdevumam - sagatavot juridisko ietvaru un nepieciešamo infrastruktūru "zaļo" vai ilgtspējīgu valsts parāda vērtspapīru emisijai, kā arī nodrošināt emisijas veikšanu atbilstošu projektu pieejamības gadījumā, 2021.gadā tika izstrādāts [Latvijas ilgtspējīgo obligāciju ietvars](#). Saskaņā ar apstiprināto ietvaru 2021.gada 6.decembrī Valsts kase [pirmo reizi emitēja valsts ilgtspējīgās eiroobligācijas](#) ar dzēšanas termiņu astoņi gadi, piesaistot finansējumu 600 miljonu eiro apmērā.

<https://www.fm.gov.lv/lv/ilgtspējigas-finanses>